

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8 Ιουλίου 1999

περί της αίτησης της Αυστρίας για ένα μεταβατικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1999) 1551/5]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(1999/795/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

«χαμένης» επένδυσης της αρχικής αίτησης για μεταβατικό καθεστώς, που ανερχόταν σε 35,6 δισεκατομμύρια ΑΤΣ.

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

2. Ο τομέας ηλεκτρικής ενέργειας της Αυστρίας και η εφαρμογή της οδηγίας 96/92/ΕΚ

την οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας⁽¹⁾ (στο εξής «την οδηγία»), και ιδίως το άρθρο 24,

- (4) Η Αυστρία εφαρμόζει την οδηγία 96/92/ΕΚ με το νόμο περί διαχείρισης και οργάνωσης της ηλεκτρικής ενέργειας (Elektrizitätswirtschafts- und -organisationsgesetz, στο εξής «EiWOG», που εκδόθηκε στις 18 Αυγούστου 1998 και τέθηκε σε ισχύ στις 19 Φεβρουαρίου 1999, καθώς και με συμπληρωματικούς νόμους στα εννέα ομόσπονδα κρατίδια. Ο νόμος EiWOG προβλέπει ότι το άνοιγμα της αγοράς θα ξεκινήσει με το 27% περίπου το Φεβρουάριο του 1999 και θα αυξηθεί στο 50% περίπου το 2003. Έτσι, στην πρώτη φάση θα είναι επιλέξιμοι ως πελάτες οι τελικοί καταναλωτές με ετήσια κατανάλωση που υπερβαίνει τις 40 GWh, καθώς και οι επιχειρήσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που διαχειρίζονται επίσης και δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Από το Φεβρουάριο του 2000 θα είναι επιλέξιμοι ως πελάτες οι τελικοί καταναλωτές με ετήσια κατανάλωση μεγαλύτερη από 20 GWh ανά έτος. Τέλος, από το Φεβρουάριο του 2003 θα είναι επιλέξιμοι όλοι οι τελικοί καταναλωτές και όλοι οι διανομείς με ετήσια κατανάλωση ή πωλήσεις αντίστοιχα που υπερβαίνουν τις εννέα GWh. Η Αυστρία επέλεξε ένα σύστημα ρυθμιζόμενης πρόσβασης στο δίκτυο.

Έχοντας ενημερώσει τα κράτη μέλη σχετικά με την αίτηση της Αυστρίας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (5) Η Österreichische Elektrizitätswirtschafts AG («Verbundgesellschaft» — όμιλος εταιρειών) είναι ο κύριος διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς. Μέσω των νομικά ανεξάρτητων θυγατρικών εταιρειών της είναι επίσης η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Αυστρίας. Οι περισσότερες από τις εννέα τοπικές εταιρείες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι μόνο διανομείς αλλά και παραγωγόμερικες από αυτές είναι επιπλέον και διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς.

I. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Διαδικασία

- (1) Με επιστολή του, της 11ης Φεβρουαρίου 1998, το αυστριακό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μια αίτηση για παραχώρηση μεταβατικού καθεστώτος σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ.
- (2) Στις 23 Μαρτίου 1998 εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ταξίδεψαν για διερευνητικές συζητήσεις στη Βιέννη, όπου συναντήθηκαν με εκπροσώπους του αυστριακού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών Υποθέσεων, των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας (κοινωνικοί εταίροι) και της βιομηχανίας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
- (3) Με επιστολή του, της 15ης Οκτωβρίου 1998, το αυστριακό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και κυρίως την τελική έκθεση των ανεξάρτητων ορκωτών λογιστών και νομικών εμπειρογνομόνων, στους οποίους είχε αναθέσει η αυστριακή κυβέρνηση να καθορίσουν το πιθανό ύψος των αντισταθμιστικών πληρωμών που απορρέουν από το εν λόγω μεταβατικό καθεστώς. Βάσει της έκθεσης αυτής, η αυστριακή κυβέρνηση μείωσε το ποσό για την κάλυψη της

3. Το μεταβατικό καθεστώς που κοινοποίησε η αυστριακή κυβέρνηση

3.1. Εισαγωγή

- (6) Η Αυστρία κοινοποίησε δύο παρεκκλίσεις σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ:

⁽¹⁾ ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

- (7) Εγγυήσεις λειτουργίας που έχουν δοθεί σε εταιρείες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας βάσει της διαδικασίας χορήγησης άδειας πριν την απελευθέρωση της αγοράς. Για ορισμένα είδη εργοστασίων ηλεκτρικής ενέργειας χορηγούνταν άδειας λειτουργίας μόνο μετά την διαπίστωση της αντίστοιχης ζήτησης για ηλεκτρική ενέργεια (Bedarfsprüfung— έλεγχος της ζήτησης). Η άδεια αυτή συνοδεύονταν από εγγύηση λειτουργίας και εγγύηση απόσβεσης του κόστους. Η ρύθμιση για την κάλυψη της «χαμένης» επένδυσης στον τομέα αυτό έχει σκοπό να αποζημιώσει ορισμένα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για την μείωση των εσόδων που αναμένεται, λόγω των χαμηλότερων τιμών που θα προκύψουν με την εισαγωγή του ανταγωνισμού.
- (8) Η τελική κοινοποίηση της 15ης Οκτωβρίου 1998 περιορίζει τα εργοστάσια που είναι επιλέξιμα για το μεταβατικό καθεστώς σε τρία υδροηλεκτρικά εργοστάσια: το Freudenau, το Mittlere Salzach και την αλυσίδα εργοστασίων Obere Drau, που τα διαχειρίζονται όλα θυγατρικές της Verbundgesellschaft.
- (9) Συμβόλαιο μακροπρόθεσμης προμήθειας εγχώριου λιγνίτη για το εργοστάσιο ηλεκτρικής ενέργειας στο Voitsberg. Το συμβόλαιο υπογράφηκε το 1977 μεταξύ του ορυχείου λιγνίτη GKB και του διαχειριστή του εργοστασίου ηλεκτρικής ενέργειας ÖDK, μια θυγατρική επιχείρηση της Verbundgesellschaft. Επιπλέον, το εργοστάσιο ηλεκτρικής ενέργειας απολαμβάνει μια νομική εγγύηση λειτουργίας ύψους έως το 3% της ετήσιας εγχώριας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Η ρύθμιση για την κάλυψη της «χαμένης» επένδυσης έχει σκοπό να αποζημιώσει αυτό το εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας i) για τη μακροπρόθεσμη υποχρέωσή του να αγοράζει λιγνίτη σε τιμές υψηλότερες από εκείνες της παγκόσμιας αγοράς του άνθρακα/λιγνίτη, και ii) για τη μείωση των εσόδων του, λόγω των αναμενόμενων χαμηλότερων τιμών —σε σύγκριση με τη νόμιμη εγγύηση λειτουργίας— που απορρέουν από την εισαγωγή του ανταγωνισμού.

3.2. Λεπτομέρειες για τις εγγυήσεις λειτουργίας που δόθηκαν στα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και για το συμβόλαιο προμήθειας λιγνίτη

- (10) Η προτεινόμενη διαδικασία καθορίζεται στην παράγραφο 69 του νόμου EWOG. Προβλέπονται ενισχύσεις για τα έξοδα λειτουργίας ως αντιστάθμιση της «χαμένης» επένδυσης που απορρέει από τις προαναφερθείσες υποχρεώσεις και εγγυήσεις λειτουργίας. Στις 11 Φεβρουαρίου 1998 η Αυστρία κοινοποίησε ένα προσωρινό ποσό «χαμένης» επένδυσης συνολικού ύψους 35,58 δισεκατομμύρια ATS (περίπου 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ). Βάσει της μεταγενέστερης εκτίμησης της «χαμένης» επένδυσης από ανεξάρτητους ορκωτούς λογιστές και νομικούς, υποβλήθηκε μια τελική κοινοποίηση στις 15 Οκτωβρίου 1998, η οποία μείωσε το συνολικό ποσό της χαμένης επένδυσης σε 8,7 δισεκατομμύρια ATS (0,6 δισεκατομμύρια ευρώ), από τα οποία ένα ανώτατο ποσό 6,27 δισεκατομμύρια ATS προορίζεται για τα τρία υδροηλεκτρικά εργοστάσια και 2,43 δισεκατομμύρια ATS για το εργοστάσιο ηλεκτρικής ενέργειας που λειτουργεί με λιγνίτη. Το μεταβατικό καθεστώς έχει προθεσμία έως το 2009.
- (11) Μέθοδος υπολογισμού
- Αρχικά υπολογίστηκε η «χαμένη» επένδυση για κάθε εργοστάσιο ηλεκτρικής ενέργειας ως η προεξοφλημένη δια-
- φορά ανάμεσα στην εγγυημένη κάλυψη του κόστους και την αναμενόμενη τιμή της αγοράς για την ηλεκτρική ενέργεια, λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό ποσοστό ανοίγματος της αγοράς για την κάθε εταιρεία. Στη συνέχεια εκτιμήθηκε ο βαθμός στον οποίο θα μπορούσε να επηρεαστεί η βιωσιμότητα των ενοποιημένων εταιρειών.
- (12) Μέθοδος αποζημίωσης
- Για τα τρία υδροηλεκτρικά εργοστάσια το μεταβατικό καθεστώς προβλέπει τη χορήγηση ενίσχυσης για τα έξοδα λειτουργίας σε ετήσια βάση, σε συνάρτηση με τις εξελίξεις στις τιμές της αγοράς για την ηλεκτρική ενέργεια και της επίδρασης των εξελίξεων αυτών στη βιωσιμότητα των εν λόγω υδροηλεκτρικών εργοστασίων. Για το εργοστάσιο που λειτουργεί με λιγνίτη, προβλέπεται μια σταθερή αντισταθμιστική πληρωμή.
- (13) Μέθοδος κάλυψης του κόστους
- Το μεταβατικό καθεστώς προβλέπει ότι οι πληρωμές θα χρηματοδοτηθούν με την επιβολή φόρου ανά kWh ηλεκτρισμού που αγοράζεται από τους επιλέξιμους πελάτες. Ο φόρος αυτός συμπεριλαμβάνεται στα ελεγχόμενα τιμολόγια ηλεκτρικής ενέργειας που πληρώνουν οι εξαρτημένοι πελάτες. Τα ποσά αυτά συγκεντρώνονται από τους φορείς εκμετάλλευσης του δικτύου (ως μεταφορικά τέλη) και τη διαχείρισή τους αναλαμβάνει το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1. Νομική βάση: άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 96/92/ΕΚ

- (14) Η αυστριακή κυβέρνηση κοινοποίησε μια αίτηση για μεταβατικό καθεστώς σχετικά με προβαλλόμενες υποχρεώσεις και εγγυήσεις λειτουργίας σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας.

2. Οι προϋποθέσεις του άρθρου 24

- (15) Το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη, στα οποία οι υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν ή οι εγγυήσεις λειτουργίας που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας είναι δυνατόν να μην μπορούν να τηρηθούν λόγω των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, μπορούν να ζητήσουν να τύχουν μεταβατικό καθεστώς, το οποίο θα μπορεί να τους παραχωρήσει η Επιτροπή, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη τις διαστάσεις του σχετικού δικτύου, το επίπεδο διασύνδεσης του και τη διάρθρωση της ηλεκτροβιομηχανίας του. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη για τις αιτήσεις αυτές προτού λάβει απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές της εμπιστευτικότητας. Η απόφαση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

2. Το μεταβατικό αυτό καθεστώς είναι χρονικά περιορισμένο και συνδέεται με την εκπνοή των υποχρεώσεων ή εγγυήσεων που αναφέρθηκαν στην παράγραφο 1. Το μεταβατικό καθεστώς μπορεί να καλύπτει παρεκκλίσεις από τα κεφάλαια IV, VI και VII της παρούσας οδηγίας. Οι αιτήσεις μεταβατικού καθεστώτος πρέπει να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.»
- (16) Επομένως σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 96/92/ΕΚ και βάσει της συνθήκης ΕΚ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να βασιστεί στα παρακάτω κριτήρια κατά την εξέταση οποιαδήποτε αίτησης για μεταβατικό καθεστώς:
- A. Προϋποθέσεις που αφορούν τη φύση των εν λόγω υποχρεώσεων ή εγγυήσεων λειτουργίας
- (17) 1) Η ύπαρξη υποχρέωσης ή εγγύησης λειτουργίας οφείλει να αποδειχθεί.
- 2) Η υποχρέωση πρέπει να έχει αναληφθεί ή οι εγγυήσεις λειτουργίας πρέπει να χρονολογούνται πριν τις 20 Φεβρουαρίου 1997.
- 3) Η σχέση αιτίου-αιτιατού ανάμεσα στην έναρξη ισχύος της οδηγίας και της αδυναμίας εκπλήρωσης της υποχρέωσης πρέπει να αποδειχθεί.
- B. Προϋποθέσεις που αφορούν τα μέτρα που προτείνονται για την επίτευξη των εν λόγω στόχων
- (18) 1) Τα μέτρα του μεταβατικού καθεστώτος πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των παρεκκλίσεων στα κεφάλαια IV, VI και VII της οδηγίας.
- 2) Το μεταβατικό καθεστώς πρέπει να έχει περιορισμένη διάρκεια και να συνδέεται με την εκπνοή των εν λόγω υποχρεώσεων ή εγγυήσεων λειτουργίας.
- 3) Το μεταβατικό καθεστώς οφείλει να εφαρμόσει τα λιγότερο περιοριστικά μέτρα που είναι αναγκαία για την επίτευξη των στόχων, οι οποίοι θα πρέπει με τη σειρά τους να είναι εύλογοι. Στην απόφασή της σχετικά με τα θέματα αυτά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, το μέγεθος του σχετικού δικτύου, το επίπεδο διασύνδεσης του και τη δομή της ηλεκτροβιομηχανίας του.
3. **Αξιολόγηση του αυστριακού μεταβατικού καθεστώτος**
- (19) Στην παρούσα περίπτωση που αφορά το μεταβατικό καθεστώς όπως κοινοποιήθηκε δεν είναι ανάγκη να διαπιστωθεί εάν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις Α.1, Α.2 και Α.3 ή Β.1 και Β.3, επειδή τα μέτρα του εν λόγω μεταβατικού καθεστώτος δεν απαιτούν παρέκκλιση στα κεφάλαια IV, VI ή VII της οδηγίας 96/92/ΕΚ και επομένως δεν ικανοποιείται η προϋπόθεση Β.1.
- (20) Όπως προαναφέρθηκε, για να θεωρηθεί μεταβατικό καθεστώς υπό την έννοια του άρθρου 24 της οδηγίας, το σύστημα που θα επιλεγεί από το κράτος μέλος θα πρέπει να προβλέπει παρέκκλιση από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στα κεφάλαια IV, VI ή VII της οδηγίας 96/92/ΕΚ.
- (21) Τα υπό εξέταση μέτρα αποτελούν μια καθαρά αντισταθμιστική ρύθμιση, δηλαδή ένα σύστημα δασμών ή φόρων που εφαρμόζεται από ένα κράτος μέλος για να αντισταθμίσει τη «χαμένη» επένδυση που προκαλείται από την εφαρμογή της οδηγίας 96/92/ΕΚ. Η εφαρμογή τέτοιων φόρων στην παρούσα περίπτωση δεν απαιτεί παρέκκλιση στα προαναφερθέντα κεφάλαια της οδηγίας και επομένως δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μεταβατικό καθεστώς υπό την έννοια του άρθρου 24 της οδηγίας.
- (22) Το γεγονός ότι μέτρα όπως αυτά που εξετάζονται εδώ μπορεί να οδηγήσουν σε πολύ σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας δεν επηρεάζει το παρόν συμπέρασμα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωρίζει ότι η πληρωμή τέτοιων φόρων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα οικονομικές συνέπειες πολύ παρόμοιες με εκείνες που προκύπτουν από την πλήρη ή μερική παρέκκλιση από ορισμένες υποχρεώσεις που καθορίζονται στα κεφάλαια IV, VI ή VII της οδηγίας. Όμως αυτού του είδους οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, λόγω ακριβώς της φύσης τους, δεν προκύπτουν από συγκεκριμένες παρεκκλίσεις όπως αυτές που προβλέπει η οδηγία. Επομένως η χορήγηση αντισταθμιστικών πληρωμών σε συγκεκριμένους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, που χρηματοδοτείται μέσω δασμών ή φόρων που επιβαρύνουν τους καταναλωτές, δεν αποτελεί μέτρο που προβλέπεται άμεσα στην οδηγία, αλλά πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τους κανόνες του ανταγωνισμού, και ιδίως το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ. Στην υπόθεση αυτή εννοείται ότι μέτρα που έχουν παρόμοιο οικονομικό αποτέλεσμα θα έχουν κοινή αντιμετώπιση, ανεξάρτητα από τη διαδικασία που εφαρμόζεται στην κάθε περίπτωση.
- (23) Εφόσον δεν μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 24 της οδηγίας, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι υπόλοιπες προϋποθέσεις Α.1, Α.2 και Α.3 ή Β.2 ή Β.3.
4. **Συμπέρασμα**
- (24) Το μεταβατικό καθεστώς που κοινοποίησε η αυστριακή κυβέρνηση σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ εξετάστηκε σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μεταβατικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 24 δεν μπορεί, ούτε και χρειάζεται να παραχωρηθεί, διότι τα μέτρα που επιλέχθηκαν δεν αποτελούν παρεκκλίσεις των κεφαλαίων IV, VI και VII της οδηγίας. Το καθεστώς περιλαμβάνει τη χορήγηση αντισταθμιστικών πληρωμών σε ορισμένους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, που χρηματοδοτούνται με την επιβολή δασμών ή φόρων που επιβαρύνουν τους καταναλωτές. Καθώς στην οδηγία δεν αναφέρονται ευθέως παρόμοια μέτρα, θα πρέπει να εξεταστούν σύμφωνα με τους

κανόνες της κρατικής βοήθειας και ιδιαίτερα του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ,

Άρθρο 2

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η παρούσα απόφαση αφορά την αίτηση της Αυστρίας για μεταβατικό καθεστώς σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 96/92/ΕΚ, που κοινοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 11 Φεβρουαρίου 1998 και έλαβε την τελική της μορφή στις 15 Οκτωβρίου 1998. Η κοινοποίηση αυτή αφορά:

- α) τις εγγυήσεις λειτουργίας που δόθηκαν σε τρία υδροηλεκτρικά εργοστάσια,
- β) ένα μακροπρόθεσμο συμβόλαιο προμήθειας και μια εγγύηση λειτουργίας που δόθηκαν σε ένα εργοστάσιο ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνει λιγνίτη.

Το μεταβατικό καθεστώς που κοινοποίησε η Αυστρία δεν περιέχει μέτρα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν παρεκκλίσεις στα κεφάλαια IV, VI ή VII της οδηγίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 24 παράγραφος 2 της οδηγίας. Το άρθρο 24 της οδηγίας, επομένως, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο μεταβατικό καθεστώς που κοινοποίησε η Αυστρία.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Αυστρίας.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 1999.

Για την Επιτροπή
Χρήστος ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ
Μέλος της Επιτροπής